

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2022/2083**z 25. októbra 2022,****ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/1354, ktorým sa Portugalskej republike poskytuje dočasná podpora podľa nariadenia (EÚ) 2020/672 na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/672 z 19. mája 2020 o zriadení európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V nadväznosti na žiadosť Portugalska z 11. augusta 2020 Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354 ⁽²⁾ poskytla Portugalsku finančnú pomoc vo forme úveru vo výške najviac 5 934 462 488 EUR s maximálnou priemernou splatnosťou 15 rokov a s obdobím dostupnosti 18 mesiacov s cieľom doplniť úsilie Portugalska pri riešení vplyvu výskytu ochorenia COVID-19 a reakcii na jeho sociálno-ekonomické dôsledky na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby.
- (2) Úver bol určený Portugalsku na financovanie režimov skráteného pracovného času, podobných opatrení a opatrení súvisiacich so zdravím, ako sa uvádza v článku 3 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (3) V nadväznosti na druhú žiadosť Portugalska z 9. decembra 2021 Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2022/99 ⁽³⁾ rozšírila zoznam opatrení, na ktoré už bola poskytnutá finančná pomoc prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354 s cieľom doplniť úsilie Portugalska pri riešení vplyvu výskytu ochorenia COVID-19 a reakcii na jeho sociálno-ekonomické dôsledky na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby.
- (4) Výskyt ochorenia COVID-19 ochromil podstatnú časť pracovnej sily v Portugalsku. To viedlo k opätovnému náhlemu a prudkému zvýšeniu verejných výdavkov v Portugalsku v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 3 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (5) Výskyt ochorenia COVID-19 a mimoriadne opatrenia, ktoré Portugalsko zaviedlo v rokoch 2020, 2021 a 2022 na obmedzenie jeho šírenia, ako aj jeho sociálno-ekonomického vplyvu a vplyvu na zdravie, mali a naďalej majú závažný dosah na verejné financie. Portugalsko malo v roku 2020 deficit verejných financií na úrovni 5,8 % a dlh verejnej správy na úrovni 135,2 % hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“), ktoré sa na konci roka 2021 znížili na 2,8 %, resp. 127,4 %. Podľa prognózy Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že Portugalsko dosiahne do konca roka 2022 deficit verejných financií na úrovni 1,9 % HDP a dlh verejných financií na úrovni 119,9 % HDP. Podľa predbežnej prognózy Komisie z leta 2022 sa predpokladá, že HDP Portugalska vzrastie v roku 2022 o 6,5 %.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 159, 20.5.2020, s. 1.

⁽²⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1354 z 25. septembra 2020, ktorým sa Portugalskej republike poskytuje dočasná podpora podľa nariadenia (EÚ) 2020/672 na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 314, 29.9.2020, s. 49).

⁽³⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/99 z 25. januára 2022, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/1354, ktorým sa Portugalskej republike poskytuje dočasná podpora podľa nariadenia (EÚ) 2020/672 na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii v dôsledku výskytu ochorenia COVID-19 (Ú. v. EÚ L 17, 26.1.2022, s. 47).

- (6) Portugalsko požiadalo 17. septembra 2022 Úniu o ďalšiu finančnú pomoc vo výške 300 000 000 EUR s cieľom pokračovať v dopĺňaní svojho vnútroštátneho úsilia v rokoch 2020, 2021 a 2022 pri riešení vplyvu výskytu ochorenia COVID-19 a reakcii na jeho sociálno-ekonomické dôsledky na pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby. Portugalsko predovšetkým ešte viac rozšírilo alebo zmenilo režimy skráteného pracovného času a podobné opatrenia uvedené v odôvodneniach 7 až 21.
- (7) Článkami 298 až 308 zákona č. 7/2009 z 12. februára, ako sa bližšie špecifikuje v článku 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra, sa zaviedlo opatrenie na podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času zakotveného v portugalskom zákonníku práce. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. a) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. V rámci opatrenia sa oprávneným podnikom spočiatku poskytovala dávka na pokrytie 70 % kompenzácie pre zamestnancov, pričom výška kompenzácie pre zamestnancov sa rovnala dvom tretinám ich bežného hrubého platu. Táto dvojtretinová oprava podliehala dolnej hranici rovnajúcej sa vnútroštátnej minimálnej mzde a hornej hranici rovnajúcej sa trojnásobku vnútroštátnej minimálnej mzdy. Oprávnené podniky museli pozastaviť svoje podnikateľské činnosti alebo utrpeli značné straty príjmov. Následne bolo opatrenie rozšírené, a to aj dočasným zvýšením kompenzácie pre zamestnancov na 100 % ich bežného hrubého platu.
- (8) V zákonnom dekréte č. 10-G/2020 z 26. marca, zmeneným vyhlásením o oprave č. 14/2020 z 28. marca, článkom 4 zákonného dekrétu č. 14-F/2020 z 13. apríla, článkom 3 zákonného dekrétu č. 20/2020 z 1. mája, článkom 6 zákonného dekrétu č. 20-H/2020 zo 14. mája, článkom 2 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna, a článkom 2 zákonného dekrétu č. 6-C/2021 z 15. januára a bližšie špecifikovanom v článku 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra, sa zaviedla nová a zjednodušená osobitná podpora na zachovanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. b) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Toto opatrenie bolo podobné opatreniu uvedenému v odôvodnení 7, ale malo zjednodušené postupy umožňujúce rýchlejší prístup k finančným prostriedkom. V rámci opatrenia sa oprávneným podnikom spočiatku poskytovala dávka na pokrytie 70 % kompenzácie pre zamestnancov, pričom výška kompenzácie pre zamestnancov sa rovnala dvom tretinám ich bežného hrubého platu, ako aj oslobodenie zamestnávateľa od platenia príspevkov na sociálne zabezpečenie. Táto dvojtretinová oprava podliehala dolnej hranici rovnajúcej sa vnútroštátnej minimálnej mzde a hornej hranici rovnajúcej sa trojnásobku vnútroštátnej minimálnej mzdy. Oprávnené podniky museli počas 30 dní predchádzajúcich podaniu žiadosti o podporu pozastaviť svoje podnikateľské činnosti alebo čeliť stratám príjmov vo výške aspoň 40 % v porovnaní s tým istým mesiacom predchádzajúceho roka alebo s mesačným priemerom počas dvoch mesiacov pred uvedeným obdobím. Následne bolo opatrenie niekoľkokrát rozšírené, a to za určitých okolností aj dočasným zvýšením kompenzácie pre zamestnancov na 100 % ich bežného hrubého platu. Keďže na účely nariadenia (EÚ) 2020/672 úľava na príspevky na sociálne zabezpečenie predstavuje pre verejnú správu ušlý príjem, možno ich považovať za rovnocenné s verejnými výdavkami.
- (9) V článku 5 ods. 2 a článkoch 7 až 9 zákonného dekrétu č. 10-G/2020 z 26. marca sa uvádzalo, že ak podniky využívali opatrenia uvedené v odôvodnení 7 alebo 8 a mali program odbornej prípravy schválený vnútroštátnymi verejnými službami zamestnanosti a odbornej prípravy (*Instituto do Emprego e Formação Profissional*, IEFP), v rámci osobitných programov odbornej prípravy bolo možné poskytnúť príspevky na odbornú prípravu na pokrytie náhrady príjmu, ako aj súvisiacich nákladov na odbornú prípravu, ktorá sa má uskutočniť počas pracovných hodín, a to ako alternatíva k skráteniu pracovného času zamestnancov. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. c) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (10) V článkoch 4 a 5 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna a článku 14-A zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla, zmeneného článkom 4 zákonného dekrétu č. 6-C/2021 z 15. januára, článkom 2 zákonného dekrétu č. 23-A/2021 z 24. marca a článkom 2 zákonného dekrétu č. 32/2021 z 12. mája, a ako sa podrobne upravuje v nariadení vlády č. 102-A/2021 zo 14. mája, sa zaviedla nová osobitná podpora pre podniky na obnovenie ich podnikateľskej činnosti. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. d) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. S cieľom uľahčiť opätovné zaradenie do pracovného procesu a podporiť udržanie pracovných miest mohli spočiatku podniky, ktorých zamestnanci využívali opatrenia uvedené v odôvodneniach 7 alebo 8, získať dávku, ktorá sa rovnala buď vnútroštátnej minimálnej mzde za každého dotknutého zamestnanca vyplatené v jednej splátke, alebo dvojnásobku vnútroštátnej minimálnej mzdy pripadajúcej na každého dotknutého zamestnanca

vyplatené postupne v priebehu šiestich mesiacov. Ak sa podpora poskytovala postupne, podniky mohli takisto využívať čiastočné oslobodenie zamestnávateľov od príspevkov na sociálne zabezpečenie vo výške 50 % v súvislosti s príslušnými zamestnancami. Následne bolo toto opatrenie viackrát rozšírené, a to aj tak, že medzi oprávnené podniky boli zaradené mikropodniky, ktorých zamestnanci využívali opatrenie uvedené v odôvodnení 12, ktoré potom mohli dostávať dávku vo výške dvojnásobku vnútroštátnej minimálnej mzdy na takéhoto zamestnanca vyplácanú postupne počas šiestich mesiacov.

- (11) Článkom 3 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna, zmenenom článkom 2 zákonného dekrétu č. 58-A/2020 zo 14. augusta, sa zaviedol nový príspevok na stabilizáciu príjmov pre zamestnancov, ktorí využívajú opatrenia uvedené v odôvodneniach 7 alebo 8 počas najmenej jedného mesiaca (neskôr špecifikovaného ako 30 po sebe nasledujúcich dní) v období od apríla do júna 2020. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. e) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Oprávnení zamestnanci boli tí, ktorých hrubý plat za február 2020 nepresiahol dvojnásobok vnútroštátnej minimálnej mzdy. Zamestnanci mali nárok poberať dávku rovnajúcu sa rozdielu medzi hrubým platom z februára 2020 a platom, ktorý mali zamestnanci v období, keď sa na nich vzťahovalo jedno z dvoch uvedených opatrení, s dolnou hranicou 100 EUR a hornou hranicou 351 EUR.
- (12) V článku 4 zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla zmenenom článkom 2 zákonného dekrétu č. 90/2020 z 19. októbra, v článku 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra, v článku 3 zákonného dekrétu č. 6-C/2021 z 15. januára, článku 2 zákonného dekrétu č. 23-A/2021 z 24. marca a v článku 2 zákonného dekrétu č. 71-A/2021 z 13. augusta sa zaviedla nová a postupná osobitná podpora zachovania pracovných zmlúv formou dočasného skrátenia bežného pracovného času. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. f) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Spočiatku sa v tomto opatrení stanovovala dávka pre oprávnené podniky na pokrytie 70 % kompenzácie pre zamestnancov za neodpracované hodiny, pričom sa táto kompenzácia rovnala dvom tretinám ich bežného hrubého platu zodpovedajúcemu neodpracovaným hodinám v auguste a septembri 2020 alebo štyrom pätinám ich bežného hrubého platu zodpovedajúcemu neodpracovaným hodinám v októbri až decembri 2020. Výsledný celkový hrubý plat zamestnancov podliehal dolnej hranici rovnajúcej sa vnútroštátnej minimálnej mzde.

V rámci opatrenia sa takisto stanovilo úplné alebo čiastočné oslobodenie od príslušných príspevkov zamestnávateľa na sociálne zabezpečenie podľa toho, či sú oprávnenými podnikmi mikropodniky, malé a stredné podniky alebo veľké podniky. Oprávnené podniky museli počas 30 dní predchádzajúcich podaniu žiadosti o podporu pozastaviť svoje podnikateľské činnosti alebo čeliť stratám príjmov vo výške aspoň 40 % v porovnaní s tým istým mesiacom predchádzajúceho roka alebo s mesačným priemerom počas dvoch mesiacov pred uvedeným obdobím. Maximálne dočasné skrátenie bežného pracovného času sa kalibrovalo tak, aby sa zvýšilo v závislosti od rozsahu straty príjmov oprávnených podnikov. Následne sa toto opatrenie niekoľkokrát rozšírilo, a to aj tak, že sa oprávnenými stali podniky, ktoré zaznamenali stratu príjmov vo výške aspoň 25 %, prehodnotilo sa maximálne dočasné skrátenie bežného pracovného času podľa rozsahu straty príjmov oprávnených podnikov, dočasne sa zvýšila kompenzácia pre zamestnancov na 100 % ich bežného hrubého platu zodpovedajúcemu neodpracovaným hodinám a zaviedlo sa postupné zrušenie úľavy na príspevkoch zamestnávateľa na sociálne zabezpečenie. Keďže na účely nariadenia (EÚ) 2020/672 úľava na príspevky na sociálne zabezpečenie predstavuje pre verejnú správu ušlý príjem, možno ich považovať za rovnocenné s verejnými výdavkami.

- (13) V článku 26 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca zmenenom článkom 2 zákonného dekrétu č. 12-A/2020 zo 6. apríla, v článku 2 zákonného dekrétu č. 14-F/2020 z 13. apríla, článku 4 zákonného dekrétu č. 20-C/2020 zo 7. mája, článku 9 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla, a článku 2 zákona č. 31/2020 z 11. augusta, ako aj v článku 325-G zákona č. 2/2020 z 31. marca, ktorý bol doplnený článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla, sa zaviedlo nové osobitné opatrenie pre samostatne zárobkovo činné osoby, neformálnych pracovníkov a manažérov. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. g) vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2020/1354. V rámci opatrenia sa spočiatku poskytovala mesačná dávka rovnajúca sa registrovanému príjmu fyzických osôb s hornou hranicou rovnajúcou sa portugalskému indexu sociálnej podpory (*Índexante dos Apoios Sociais*, IAS, v roku 2020 vo výške 438,81 EUR). Oprávnené osoby boli fyzické osoby, ktoré pozastavili svoje podnikateľské činnosti. Následne bolo toto opatrenie niekoľkokrát rozšírené, a to aj oprávnením osôb, ktoré v období 30 dní pred podaním žiadosti

o podporu zaznamenali stratu príjmov vo výške najmenej 40 %, na základe porovnania situácie s rovnakým mesiacom predchádzajúceho roka alebo s mesačným priemerom dvoch mesiacov pred týmto obdobím, boli opätovne prehodnotené tak, aby sa mesačná dávka rovnala buď registrovanému príjmu fyzických osôb s hornou hranicou rovnajúcou sa portugalskému indexu sociálnej podpory, ak bol registrovaný príjem fyzických osôb nižší ako 1,5 portugalského indexu sociálnej podpory, alebo dvom tretinám registrovaného príjmu fyzických osôb s hornou hranicou rovnajúcou sa vnútroštátnej minimálnej mzde, ak bol registrovaný príjem fyzických osôb rovný alebo vyšší ako 1,5 portugalského indexu sociálnej podpory, a stanovením dolnej hranice rovnajúcej sa 50 % portugalského indexu sociálnej podpory.

- (14) Článkom 23 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmeneným článkom 2 zákonného dekrétu č. 12-A/2020 zo 6. apríla a článkom 3 zákona č. 16/2021 zo 7. apríla, sa zaviedol rodinný príspevok pre zamestnancov, ktorí nemôžu pracovať z dôvodu potreby pomoci svojim deťom alebo iným závislým osobám mladším ako 12 rokov alebo, bez ohľadu na vek, postihnutým alebo chronicky chorým. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. h) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Opatrenie poskytovalo dávku zodpovedajúcu dvom tretinám bežného hrubého platu, ktorá sa v rovnakej sume vyplácala zo strany zamestnávateľa, ako aj v rámci sociálneho zabezpečenia, pričom dolná hranica sa rovnala vnútroštátnej minimálnej mzde a horná hranica predstavovala trojnásobok vnútroštátnej minimálnej mzdy. Toto opatrenie možno považovať za opatrenie podobné režimom skráteného pracovného času, ktoré sa uvádzajú v nariadení (EÚ) 2020/672, keďže poskytuje podporu príjmu pre zamestnancov, ktorá pomôže pokryť náklady na starostlivosť o deti počas uzavretia škôl, a tým umožní rodičom pokračovať v práci, čím sa predídne ohrozeniu ich zamestnania.
- (15) Vládnym nariadením č. 3485-C/2020 z 19. marca, vládnym nariadením č. 4395/2020 z 10. apríla a vládnym nariadením č. 5897-B/2020 z 28. mája sa zaviedla osobitná podpora pre udržanie pracovných zmlúv školiteľov vzhľadom na zrušenie odbornej prípravy. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. i) vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2020/1354. Verejná podpora pozostávala z dávky pokrývajúcej platy školiteľov aj napriek tomu, že sa odborná príprava neuskutočnila.
- (16) Nariadením ministrov práce, solidarity a sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva č. 2875-A/2020 z 3. marca, článkom 20 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmeneným článkom 2 zákonného dekrétu č. 62-A/2020 z 3. septembra, a článkom 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmeneným článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla, sa zaviedla nemocenská dávka v dôsledku nakazenia ochorením COVID-19. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. m) vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2020/1354. V porovnaní so štandardným systémom nemocenských dávok v Portugalsku sa na poskytnutie príspevku na nemocenské dávky v dôsledku nakazenia ochorením COVID-19 nevzťahovalo čakacie obdobie. Verejná podpora spočívala v dávke rovnajúcej sa bežnému hrubému platu príjemcov.
- (17) Článkom 19 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmeneným článkom 2 zákonného dekrétu č. 62-A/2020 z 3. septembra, a článkom 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmeneným článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla, sa zaviedol príspevok pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré nemohli dočasne vykonávať odborné činnosti, pretože boli v preventívnej izolácii. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. l) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Poskytnutie príspevku nepodliehalo čakacej lehote. Zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby využívajúce opatrenie mali nárok na príspevok vo výške ich bežného hrubého platu.
- (18) Uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 97/2020 z 8. apríla, uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 120/2020 z 28. apríla, uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 128/2020 z 5. mája, uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 129/2020 z 5. mája, uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 195/2020 z 15. júla, uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 196/2020 z 15. júla a uznesením rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 200/2020 zo 17. júla sa zaviedli viaceré regionálne opatrenia v oblasti zamestnanosti v autonómnom regióne Azory. Opatrenia sú opísané v článku 3 písm. j) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Konkrétne opatrenia vrátane regionálneho navýšenia podpory v rámci celoštátnych systémov, konkrétne režimu skráteného pracovného času, ako aj podpory samostatne zárobkovo činných osôb a podnikov pri obnovení ich podnikateľskej činnosti, boli určené na zachovanie zamestnanosti na Azoroch počas výskytu ochorenia COVID-19. Podpora v rámci týchto opatrení bola podmienená udržaním pracovných zmlúv, ako aj podnikateľských činností podnikov.

- (19) Uznesením vlády autonómneho regiónu Madeira č. 101/2020 z 13. marca a nariadením č. 133-B/2020 podpredsedníctva vlády autonómneho regiónu Madeira a regionálneho sekretariátu pre sociálne začlenenie a občianstvo z 22. apríla sa zaviedli viaceré regionálne opatrenia v oblasti zamestnanosti v autonómnom regióne Madeira. Opatrenia sú opísané v článku 3 písm. k) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Konkrétne opatrenia vrátane regionálneho navýšenia podpory v rámci celoštátnych systémov, konkrétne režimu skráteného pracovného času, ako aj podpory samostatne zárobkovo činných osôb a podnikov pri obnovení ich podnikateľskej činnosti, boli určené na zachovanie zamestnanosti na Madeire počas výskytu ochorenia COVID-19. Podpora v rámci týchto opatrení bola podmienená udržaním pracovných zmlúv, ako aj podnikateľských činností podnikov.
- (20) Článkom 156 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra a za podmienok stanovených v jeho bode 2 písm. c) až f), bližšie špecifikovanom vo vládnom nariadení č. 19-A/2021 z 25. januára a rozšírenom článkom 12 zákonného dekrétu č. 104/2021 z 27. novembra, sa zaviedla schéma mimoriadnej podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany a manažérov, ktorých príjem bol obzvlášť zasiahnutý pandémiou ochorenia COVID-19. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. r) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. V prípade samostatne zárobkovo činných osôb sa v rámci opatrenia poskytovala dávka vo výške dvoch tretín poklesu mesačného príjmu pracovníkov, pričom horná hranica sa rovnala 501,16 EUR. Oprávnenými samostatne zárobkovo činnými osobami boli osoby, ktoré v období od marca do decembra 2020 zaznamenali v porovnaní s rokom 2019 pokles príjmov aspoň o 40 %.

V prípade pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany, sa v rámci opatrenia poskytla: i) pre zamestnancov dávka rovnajúca sa rozdielu medzi mesačnou referenčnou hodnotou 501,16 EUR a priemernou mesačnou mzdou na dospelú osobu v príslušnej domácnosti; a ii) pre samostatne zárobkovo činné osoby dávka vo výške dvoch tretín poklesu mesačného príjmu pracovníkov, pričom horná hranica predstavovala 501,16 EUR. V prípade manažérov sa v rámci opatrenia poskytla dávka rovnajúca sa buď ich referenčnému priemernému mesačnému príjmu, ak bol nižší ako 1,5-násobok portugalského indexu sociálnej podpory (*Indexante dos Apoios Sociais*, IAS, v roku 2021 vo výške 438,81 EUR), alebo dvom tretinám ich referenčného priemerného mesačného príjmu, ak bol rovný alebo vyšší ako uvedený index. Oprávnenými manažérmi boli tí, ktorých podnikateľské činnosti boli v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 dočasne pozastavené, alebo ktorí počas 30 dní predchádzajúcich podaniu žiadosti o podporu čelili stratám príjmov vo výške aspoň 40 % v porovnaní s tým istým mesiacom predchádzajúceho roka alebo s mesačným priemerom počas dvoch mesiacov pred uvedeným obdobím. Vo všetkých prípadoch mala dávka minimálnu hodnotu rovnajúcu sa 50 EUR, zvýšenú na 50 % mesačného zníženia príjmov zaznamenaného v rozsahu od 50 % do 100 % portugalského indexu sociálnej podpory, alebo 50 % portugalského indexu sociálnej podpory, ak pokles príjmov presiahol uvedený index.

- (21) V bode 2.5.1 prílohy k uzneseniu Rady ministrov č. 41/2020 zo 6. júna, bližšie špecifikovanom v článkoch 10 až 12 nariadenia vlády č. 180/2020 z 3. augusta a rozšírenom článkami 5 až 7 prílohy k nariadeniu vlády č. 37-A/2021 z 15. februára, sa zaviedla schéma sociálnej podpory pre umelcov, autorov, technikov a iných odborníkov v oblasti umenia. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. s) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. V opatrení sa stanovila mesačná dávka rovnajúca sa portugalskému indexu sociálnej podpory (*Indexante dos Apoios Sociais*, IAS, v roku 2021 vo výške 438,81 EUR).
- (22) Portugalsko ďalej rozšírilo alebo zmenilo sériu opatrení v oblasti zdravia s cieľom riešiť výskyt ochorenia COVID-19. Týka sa to najmä opatrení uvedených v odôvodneniach 23 až 27.
- (23) Normou č. 012/2020 zo 6. mája v znení zmien zo 14. mája 2020 a normou č. 013/2020 z 10. júna v znení zmien z 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie, ako aj zákonným dekrétom č. 10-A/2020 z 13. marca sa stanovil nákup osobných ochranných prostriedkov, ktoré sa majú používať na pracovisku, najmä vo verejných nemocniciach, na príslušných ministerstvách, v obciach a v autonómnych oblastiach Azory a Madeira. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. n) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (24) Zákonným dekrétom č. 10-A/2020 z 13. marca sa zaviedla kampaň v oblasti hygieny v školách, ktorej cieľom je zabezpečiť bezpečný návrat učiteľov, iných členov personálu a študentov do školy. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. o) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.

- (25) Normou č. 012/2020 zo 6. mája, zmenenou 14. mája 2020, a normou č. 013/2020 z 10. júna, zmenenou 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie, sa stanovilo testovanie nakazenia ochorením COVID-19 v prípade hospitalizovaných pacientov a pracovníkov verejných nemocníc, ako aj zamestnancov zariadení opatrovateľskej starostlivosti a zariadení starostlivosti o deti. Opatrenie bolo opísané v článku 3 písm. p) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (26) Článkom 42-A zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmeneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla, a článkom 291 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra sa zaviedli nové osobitné kompenzácie pre zamestnancov Národnej zdravotnej služby zapojených do boja proti výskytu ochorenia COVID-19. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. q) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354. Opatrenie pozostáva z výkonnostného bonusu vyplateného iba raz, ktorý zodpovedal 50 % bežného hrubého platu zamestnanca.
- (27) V článku 6 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca a článkoch 4 až 8 zákonného dekrétu č. 10-A/2021 z 2. februára sa umožnil nábor ďalších zdravotníckych pracovníkov a práca nadčas v Národnej zdravotnej službe s cieľom pomôcť riešiť výzvy súvisiace s pandémiou. Opatrenie je opísané v článku 3 písm. t) vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (28) Portugalsko spĺňa podmienky na podanie žiadosti o finančnú pomoc stanovené v článku 3 nariadenia (EÚ) 2020/672. Portugalsko poskytlo Komisii primerané dôkazy o tom, že od 1. februára 2020 sa skutočné a plánované verejné výdavky zvýšili o 6 920 192 416 EUR, a to z dôvodu vnútroštátnych opatrení prijatých na riešenie sociálno-ekonomických dôsledkov výskytu ochorenia COVID-19. Predstavuje to náhle a prudké zvýšenie, pretože to súvisí aj s predĺžením alebo zmenou existujúcich vnútroštátnych opatrení priamo spojených s režimom skráteného pracovného času a podobnými opatreniami, ktoré sa týkajú významnej časti podnikov a pracovnej sily v Portugalsku. Portugalsko zamýšľa 386 417 324 EUR zo zvýšenej sumy výdavkov uhradiť z prostriedkov Únie a 299 312 604 EUR z vlastných finančných prostriedkov.
- (29) Komisia sa v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ) 2020/672 poradila s Portugalskom a overila náhle a prudké zvýšenie skutočných aj plánovaných verejných výdavkov priamo súvisiacich s režimami skráteného pracovného času a podobnými opatreniami, ako aj s prijatím príslušných opatrení súvisiacich so zdravím a spojených s výskytom ochorenia COVID-19 uvedených v žiadosti z 17. septembra 2022.
- (30) Výdavky na opatrenia súvisiace so zdravím, ktoré sa uvádzajú v žiadosti Portugalska zo 17. septembra 2022 a v odôvodneniach 23 až 27, predstavujú 1 382 230 075 EUR.
- (31) Finančná pomoc by sa preto mala poskytnúť s cieľom pomôcť Portugalsku pri riešení sociálno-ekonomických dôsledkov závažného narušenia hospodárstva spôsobeného výskytom ochorenia COVID-19. Komisia by mala prijať rozhodnutia o splatnosti, výške a uvoľnení splátok a tranží v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi.
- (32) Vzhľadom na to, že obdobie dostupnosti uvedené vo vykonávacom rozhodnutí Rady (EÚ) 2020/1354 uplynulo, je potrebné stanoviť nové obdobie dostupnosti dodatočnej finančnej pomoci. Obdobie dostupnosti finančnej pomoci v trvaní 18 mesiacov poskytnuté vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2020/1354 by sa malo predĺžiť o 21 mesiacov, v dôsledku čoho by celkové obdobie dostupnosti malo byť 39 mesiacov od prvého dňa po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2020/1354.
- (33) Portugalsko a Komisia by mali toto rozhodnutie zohľadniť v dohode o úvere uvedenej v článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/672.
- (34) Týmto rozhodnutím by nemal byť dotknutý výsledok prípadných postupov súvisiacich s narušením fungovania vnútorného trhu, ktoré sa môžu uskutočniť najmä podľa článkov 107 a 108 zmluvy. Toto rozhodnutie nezabavuje členské štáty povinnosti oznamovať Komisii zamýšľané poskytnutie štátnej pomoci podľa článku 108 zmluvy,
- (35) Portugalsko by malo Komisiu pravidelne informovať o plnení plánovaných verejných výdavkov, aby Komisia mohla posúdiť rozsah, v akom Portugalsko plní uvedené výdavky.

- (36) Rozhodnutie o poskytnutí finančnej pomoci bolo prijaté s prihliadnutím na existujúce a očakávané potreby Portugalska, ako aj na žiadosti o finančnú pomoc podľa nariadenia (EÚ) 2020/672, ktoré už predložili alebo plánujú predložiť iné členské štáty, pričom sa uplatňujú zásady rovnakého zaobchádzania, solidarity, proporcionality a transparentnosti,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/1354 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

a) odseky 1 a 2 sa nahrádzajú takto:

„1. Únia poskytne Portugalsku úver vo výške najviac 6 234 462 488 EUR. Úver má maximálnu priemernú splatnosť 15 rokov.

2. Obdobie dostupnosti finančnej pomoci poskytnutej týmto rozhodnutím je 39 mesiacov počnúc prvým dňom po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia.“

b) odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Prvá splátka sa uvoľní až vtedy, keď nadobudne účinnosť dohoda o úvere uvedená v článku 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/672. Všetky ďalšie splátky sa uvoľnia v súlade s podmienkami uvedenej dohody o úvere alebo v prípade potreby budú podmienené nadobudnutím platnosti dodatku k uvedenej dohode alebo zmenenej dohody o úvere uzavretej medzi Portugalskom a Komisiou, ktorá nahrádza pôvodnú dohodu o úvere.“;

2. Článok 3 sa nahrádza takto:

„Článok 3

Portugalsko môže financovať tieto opatrenia:

- a) podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článkov 298 až 308 zákona č. 7/2009 z 12. februára, ako sa bližšie špecifikuje v článku 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;
- b) novú a zjednodušenú osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa zákonného dekrétu č. 10-G/2020 z 26. marca, naposledy zmeneného článkom 2 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna a bližšie špecifikovaného v článku 142 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;
- c) osobitné programy odbornej prípravy pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článku 5 ods. 2 a článkov 7 až 9 zákonného dekrétu č. 10-G/2020 z 26. marca;
- d) novú osobitnú podporu pre podniky na obnovenie podnikateľských činností podľa článkov 4 a 5 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna a článku 14-A zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla, naposledy zmeneného článkom 2 zákonného dekrétu č. 32-C/2021 z 12. mája a špecifikovaného vo vládnom nariadení č. 102-A/2021 zo 14. mája;
- e) nový príspevok na stabilizáciu príjmov pre zamestnancov, ktorí využívajú opatrenia uvedené pod písmenami a) alebo b) pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného prerušenia práce alebo skrátenia bežného pracovného času podľa článku 3 zákonného dekrétu č. 27-B/2020 z 19. júna, zmeneného článkom 2 zákonného dekrétu č. 58-A/2020 zo 14. augusta;

- f) novú a postupnú osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv prostredníctvom dočasného skrátenia bežného pracovného času podľa článku 4 zákonného dekrétu č. 46-A/2020 z 30. júla, naposledy zmeneného článkom 2 zákonného dekrétu č. 71-A/2021 z 13. augusta;
- g) novú osobitnú podporu pre samostatne zárobkovo činné osoby, neformálnych pracovníkov a manažérov podľa článku 26 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmeneného článkom 2 zákona č. 31/2020 z 11. augusta a článku 325-G zákona č. 2/2020 z 31. marca, doplneného článkom 3 zákona č. 24-A/2020 z 24. júla;
- h) nový rodinný príspevok pre zamestnancov, ktorí nemôžu pracovať z dôvodu potreby pomoci svojim deťom alebo iným závislým osobám mladším ako 12 rokov, alebo bez ohľadu na vek, osobám so zdravotným postihnutím alebo chronickým ochorením, ako je stanovené v článku 23 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, naposledy zmeneného článkom 3 zákona č. 16/2021 zo 7. apríla;
- i) novú osobitnú podporu pre udržanie pracovných zmlúv školiteľov vzhľadom na zrušenie odbornej prípravy podľa vládneho nariadenia č. 3485-C/2020 z 19. marca, vládneho nariadenia č. 4395/2020 z 10. apríla a vládneho nariadenia č. 5897-B/2020 z 28. mája;
- j) regionálne opatrenia týkajúce sa zamestnanosti v autonómnom regióne Azory podľa uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 97/2020 z 8. apríla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 120/2020 z 28. apríla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 128/2020 z 5. mája, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 129/2020 z 5. mája, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 195/2020 z 15. júla, uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 196/2020 z 15. júla a uznesenia rady vlády autonómneho regiónu Azory č. 200/2020 zo 17. júla;
- k) regionálne opatrenia týkajúce sa zamestnanosti v autonómnom regióne Madeira podľa uznesenia vlády autonómneho regiónu Madeira č. 101/2020 z 13. marca a nariadenia podpredsedníctva vlády autonómneho regiónu Madeira a regionálneho sekretariátu pre sociálne začlenenie a občianstvo č. 133-B/2020 z 22. apríla;
- l) nový príspevok pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré nemohli dočasne vykonávať odborné činnosti, pretože boli v preventívnej izolácii podľa článku 19 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmeneného článkom 2 zákonného dekrétu č. 62-A/2020 z 3. septembra a článkom 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmeneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla;
- m) nemocenskú dávku v dôsledku nakazenia ochorením COVID-19 stanovenú v nariadení ministrov práce, solidarity a sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva č. 2875-A/2020 z 3. marca, článku 20 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca, zmenenom článkom 2 zákonného dekrétu č. 62-A/2020 z 3. septembra, a článku 325-F zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmenenom článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla;
- n) nákup osobných ochranných prostriedkov, ktoré sa majú používať na pracovisku, najmä vo verejných nemocniciach, na príslušných ministerstvách, v obciach a v autonómnych oblastiach Azory a Madeira, ako sa stanovuje v norme č. 012/2020 zo 6. mája, zmenenej 14. mája 2020, a v norme č. 013/2020 z 10. júna, zmenenej 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie, ako aj v zákonom dekréte č. 10-A/2020 z 13. marca;
- o) kampaň v oblasti hygieny v školách, ktorej cieľom je zabezpečiť bezpečný návrat učiteľov, iných členov personálu a študentov do školy zavedenú v zákonom dekréte č. 10-A/2020 z 13. marca;
- p) testovanie nakazenia ochorením COVID-19 v prípade hospitalizovaných pacientov a pracovníkov verejných nemocníc, ako aj zamestnancov zariadení opatrovateľskej starostlivosti a zariadení starostlivosti o deti podľa normy č. 012/2020 zo 6. mája, zmenenej 14. mája 2020, a podľa normy č. 013/2020 z 10. júna, zmenenej 23. júna 2020, ktoré vydalo portugalské generálne riaditeľstvo pre zdravie;

- q) nové osobitné kompenzácie pre zamestnancov Národnej zdravotnej služby zapojených do boja proti výskytu ochorenia COVID-19 podľa článku 42-A zákona č. 2/2020 z 31. marca, zmeneného článkom 3 zákona č. 27-A/2020 z 24. júla a článkom 291 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra;
- r) novú schému mimoriadnej podpory pre samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí nemajú prístup k iným mechanizmom sociálnej ochrany, a manažérov, ktorých príjem bol obzvlášť zasiahnutý pandémiou COVID-19, podľa článku 156 zákona č. 75-B/2020 z 31. decembra a za podmienok stanovených v jeho bode 2 písm. c) až f), ako sa bližšie špecifikuje v nariadení vlády č. 19-A/2021 z 25. januára a rozširuje článkom 12 zákonného dekrétu č. 104/2021 z 27. novembra;
- s) novú schému sociálnej podpory pre umelcov, autorov, technikov a iných odborníkov v oblasti umenia podľa bodu 2.5.1 prílohy k uzneseniu Rady ministrov č. 41/2020 zo 6. júna, ako sa bližšie špecifikuje v článkoch 10 až 12 nariadenia vlády č. 180/2020 z 3. augusta a rozširuje článkami 5 až 7 prílohy k nariadeniu vlády č. 37-A/2021 z 15. februára;
- t) nábor ďalších zdravotníckych pracovníkov a prácu nadčas v Národnej zdravotnej službe s cieľom pomôcť riešiť výzvy súvisiace s pandémiou podľa článku 6 zákonného dekrétu č. 10-A/2020 z 13. marca a článkov 4 až 8 zákonného dekrétu č. 10-A/2021 z 2. februára.“.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Portugalskej republike.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia adresátovi.

Článok 3

Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Luxemburgu 25. októbra 2022

Za Radu
predseda
J. SÍKELA